

Primena PowerPoint prezentacije u nastavi

Olivera Iskrenović-Momčilović¹

¹Pedagoški fakultet, Sombor, Srbija

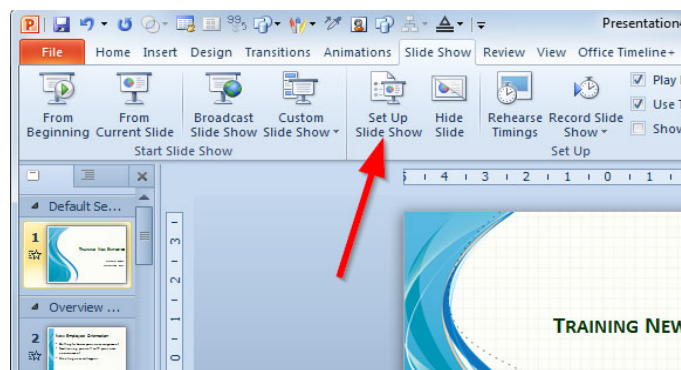
e-mail oljkaisk@yahoo.com

Rezime: PowerPoint je postao veoma popularan program za izradu prezentacija, koji se koristi u obrazovanju. Ovaj rad prikazuje analizu upotrebe PowerPoint prezentacije u visokom obrazovanju. U radu su prikazani rezultati jedne ankete sprovedene među studentima Pedagoškog fakulteta u Somboru. Ovi rezultati pokazuju da profesori često koriste PowerPoint prezentacije u nastavi, jer na taj način povećavaju motivisanost studenata. Polovina studenata smatra da je najveća barijera za primenu PowerPoint prezentacija još uvek nedostatak zadovoljavajuće kompetencije profesora, pa zato treba obezbediti više edukativnih seminara i kurseva.

Ključne reči: student; profesor; PowerPoint prezentacija.

1. UVOD

Današnji studenti pripadaju generaciji, kojoj je upotreba računara, Interneta i mobilnih telefona postala neminovni deo svakodnevnog života. Kada ih profesori koriste u svojim učionicama, u stvari, žele da privuku pažnju studenata, tako da oni mogu da povećaju efikasnost učenja (Lari, 2014). Upotreba novih medija predstavlja usavršavanje tradicionalne nastave, u kojoj dominira nastavnik sa svojim govorom i udžbenik kao najznačajniji medij za prenošenje i primanje informacija (Stevanović, 2003).

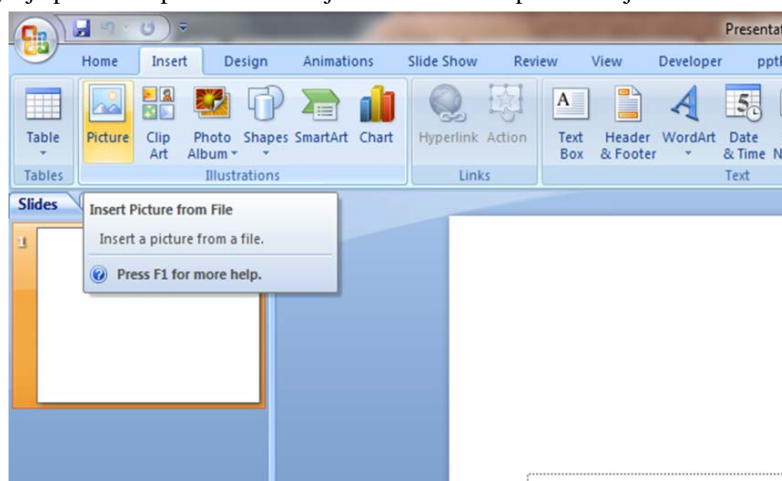

Slika 1. PowerPoint prezentacija kao prikaz slajdova

Osnovna karakteristika savremenog obrazovanja je upotreba računara u nastavi. Sve veća dostupnost računara i projektoru je omogućila primenu PowerPoint prezentacije. PowerPoint je postao veoma popularan program za izradu prezentacija, koji se koristi u

poslovnom i obrazovnom okruženju (Ackilan, 2011). On omogućava prezentovanje informacija u vizuelno efikasnom formatu, najčešće u vidu automatizovane, interaktivne "slide-show" prezentacije (sl.1). Multimedijalno okruženje učenja koristi nekoliko vrsta predstavljanja, uključujući tekst, zvuk, grafikone, fotografije, animacije ili video (Lai et al., 2011).

Informacija se bolje pamti, ako je primljena preko više čula. Informacije primljene čulom vida bolje se pamte od informacija primljenih čulom sluha, jer se više od trećine moždane kore bavi obradom vizuelnih informacija. Studentima će novo gradivo biti mnogo jasnije, ako izlaganje profesora prati multimedijalna PowerPoint prezentacija.

Slika 2. Ubacivanje zvuka iz datoteke

„Slika govori više od hiljadu reči“ i zato uz tekst u prezentaciju treba ugraditi slike, animacije, video ili zvučne zapise (sl.2) Svi ti ugrađeni elementi će privući veću pažnju studenata. Oni će omogućiti da studenti zapamte izloženo gradivo mnogo brže i bolje nego kad slajdovi sadrže samo tekst. Naravno, treba naći ravnotežu između teksta i ostalih elemenata slajda. Efekte animacije treba koristiti oprezno, jer u suprotnom njihova neadekvatna primena može imati negativne posledeci. Lindstromberg (2004) smatra da zanimljivo predavanje treba da sadrži neke od sledećih elementa:

- raznolikost (4-6 različitih tipova aktivnosti),
- upotreba nelingvističkih materijala (slike, muzika),
- aktivnosti sa elementima igre, zabave i humora,
- povremena iznenađenja.

Praksa je pokazala da dobro osmišljene PowerPoint prezentacije, koje sadrže sve ove elemente, pa neminovno poboljšavaju kvalitet nastave.

Izrada PowerPoint prezentacija zahteva dodatno vreme i određeni nivo informatičke pismenosti nastavnika. Međutim, predavanja podržana multimedijalnim Power Point prezentacijama su daleko efikasnija i zanimljivija od klasičnih predavanja. Efikasnost upotrebe PowerPoint prezentacije u nastavi može biti delimično određen stilom nastave profesora (Brock et al., 2011). U poređenju sa drugim tradicionalnim metodama nastave, PowerPoint prezentacije pružaju niz prednosti (Gal, 2007):

- ušteda vremena (nema pisanja po tabli, diktiranja)
- moguće ponovno korišćenje
- moguće menjanje na licu mesta
- istovremena upotreba teksta, slike i zvuka
- dostupnost gotovih prezentacija na Internetu
- slajdovi su vrsta nastavnoga materijala, koji podržava različite stilove učenja
- slajdovi se mogu odštampati.

Uglavnom, rezultati prikazani u radovima časopisa pokazuju da studenti vole da uče pomoću PowerPoint-a (možda zbog njegove novine i dostupnosti štampanih primeraka PowerPoint slajdova) i da misle da su PowerPoint prezentacije zabavne, jasnije i pomoć pri ponavljanje teme (Craig et al., 2006).

2. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Usavršavanje nastave predstavlja važnu kariku u obrazovanju i vaspitanju mladih. Osnovni cilj istraživanja je analiza primene PowerPoint prezentacija u nastavi. U skladu sa ciljem istraživanja, sam proces istraživanja je sproveden pomoću anonimnog anketiranja. Anketiranje je izvršeno na 165 studenata četvrte (završne) godine Pedagoškog fakulteta u Somboru. Uzorak je reprezentativan i s obzirom na veličinu uzorka, moguće su izvesne generalizacije.

U istraživanju je korišćena anketa od 5 pitanja, koja su definisana tako da budu jasna i razumljiva. Studenti su odgovarali na pitanja zaokruživanjem jednog od više ponuđenih odgovora. Pitanja su postavljena tako da se odnose isključivo na cilj, koji se želi postići.

Ovo istraživanje treba da doprinese kvalitetu nastave. Pre svega treba da ukaže na primenu PowerPoint prezentacije u nastavi radi olakšavanje rada profesora i studenata.

3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA I DISKUSIJA

Pitanje 1: Da li profesori koriste PowerPoint prezentacije u nastavi?

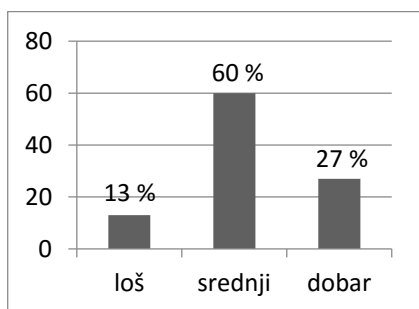
- a) nikad
- b) retko
- c) često

Svi studenti su odgovorili da profesori često koriste PowerPoint prezentacije u nastavi. Ovo pokazuje da su profesori svesni da mladi najveći deo svog vremena provode kraj računara, a ne kraj knjige. Zato je neminovno usmeriti nastavu ka računaru. To je jedini način da studenti brzo i efikasno prihvate nastavno gradivo, koje je obično glomazno i nerazumno.

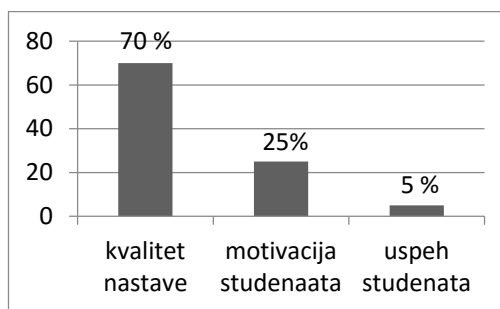
Pitanje 2: Procenite nivo kompetencije profesora za primenu PowerPoint prezentacije?

- a) loš
- b) srednji
- c) dobar

Najveći broj studenata 60% njih smatra da je srednji nivo kompetencije profesora za primenu PowerPoint prezentacije, 27% smatra da je dobar, a samo 13% da je loš (sl. 3). Opšte je poznato da profesor treba da primenjuje računar u nastavi i usklađuje svoju praksu inovacijama u obrazovanju i vaspitanju. Bez obzira na rezultate, danas mora da se sistemski pristupi stručnom usavršavanju profesora za primenu računara u nastavi.

Slika 3. Nivo kompetencije profesora

Slika 4. Doprinos PowerPoint-a

Pitanje 3: Kom aspektu najviše doprinosi primena PowerPoint prezentacije?

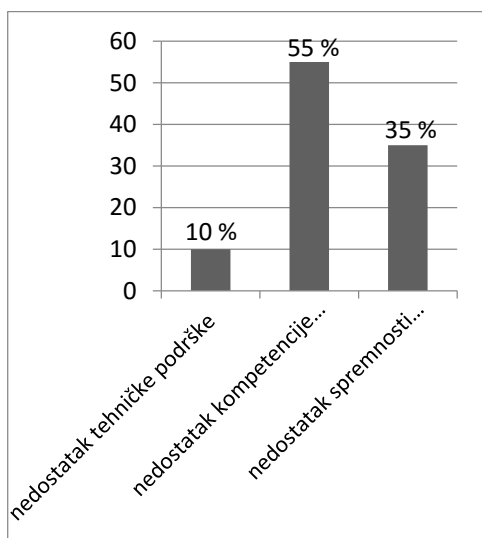
- kvalitet nastave
- motivacija studenata
- uspeh studenata

Nešto više od dve trećine studenata, 70% smatra da primena PowerPoint prezentacije najviše doprinosi kvalitetu nastave, 25% motivaciji studenata, a samo 5% uspehu studenata (sl.4). Sve ovo upućuje da je savremena nastava, primenom PowerPoint prezentacija, u svakom pogledu postala bolja i kvalitetnija. Za razliku od tradicionalne nastave, student je sada aktivan, više motivisan za rad, lakše usvaja nove sadržaje i napreduju u skladu sa svojim sposobnostima. Multimedijalni sadržaj PowerPoint prezentacija je pružio širok spektar mogućnosti da se praćenje nastave učini efikasnijim (Topalovic, 2014).

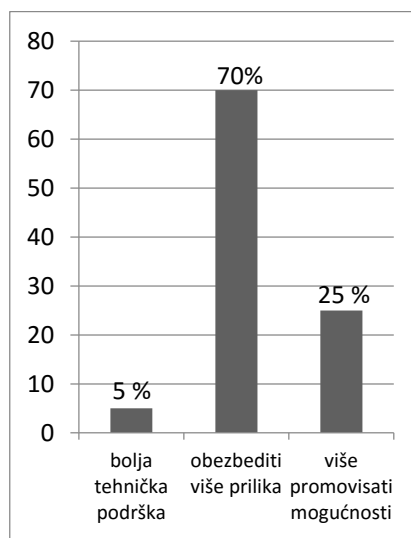
Pitanje 4: Koja je najveća barijera za primenu PowerPoint prezentacije?

- nedostatak tehničke podrške
- nedostatak kompetencija profesora
- nedostatak spremnosti profesora

Nešto više od polovine studenata, 55% smatra da je najveća prepreka za primenu PowerPoint prezentacija nedostatak kompetencije profesora, 35% nedostatak spremnosti profesora, a 10% nedostatak tehničke podrške (sl.5) Prosečno znanje profesora iz oblasti informatike svodi se na poznavanje programa za pisanje teksta, komunikaciju elektronskom poštom i pretragu Internet sadržaja. Rad u PowerPoint programu zahteva veće kompetencije za izradu digitalnih nastavnih materijala i optimalno korišćenje specifične računarske opreme. Iako postoji velika želja profesora da prošire svoje znanje, još uvek su profesori nedovoljno spremni da se uhvate u koštac sa svim mogućnostima PowerPoint programa. Za većinu njih seminari i kursevi za izradu PowerPoint prezentacija su još uvek nedostupni, zbog teške ekonomske situacije. Ovaj nedostatak najčešće kompenzuju razmenom iskustava sa iskusnijim kolegama. Međutim, nedostatak adekvatne tehničke opreme im takođe stvara probleme, ali ga je teško samostalno prevazići.

Slika 5. Barijere za PowerPoint

Slika 6. Veća primena PowerPoint-a

Pitanje 5: Šta treba preduzeti za veću primenu PowerPoint prezentacija u nastavi?

- obezbediti bolju tehničku podršku u obrazovnim institucijama
- obezbediti više prilika za razvoj kompetencija profesora
- više promovisati raspoložive mogućnosti za poboljšanje kvaliteta nastave

Većina studenata 70% smatra da treba obezbediti više prilika za razvoj kompetencija profesora za veću primenu PowerPoint prezentaciju, 25% da treba više promovisati raspoložive mogućnosti za poboljšanje kvaliteta nastave, a samo 5% smatra da treba obezbediti bolju tehničku podršku u obrazovnim institucijama (sl.6).

Često se u svakodnevnom životu čuje „računari su samo alat, fale nam majstori.“ Sve ovo pokazuje da treba stvoriti što bolje uslove za razvoj kompetencija profesora za primenu PowerPoint prezentacija u nastavi. Jedan od načina je organizovanje interne obuke, koja će pružiti priliku da se steknu praktična znanja i veštine za rad u PowerPoint programu. Ona je dobra, jer se njeno trajanje i tempo može prilagoditi nivou znanja pojedinca. Bez obzira na sve ovo, u praksi se retko susreća interna obuka usmerena ka demonstraciji uspešne primene PowerPoint prezentacije u nastavi različitih predmeta. Sledeći dobar način da se prošire kompetencije profesora su on-line kursevi, posebno kada nisu vremenski uslovljeni. Izbor on-line seminara je bogat i raznovrstan, ali je još uvek prisutan nedovoljan broj onih, koji pružaju informacije o praktičnoj primeni PowerPoint prezentacija u nastavi konkretnih predmeta. Sve ovo navodi da treba obezbediti što veći broj stručnih seminara o pravilnoj i kreativnoj upotrebi PowerPoint prezentacija u nastavi tako što bi obučeni i strpljivi predavači sa svakim profesorom individualno radili.

Danas treba posebnu pažnju posvetiti promociji mogućnostima PowerPoint programa, ali i svih drugih mogućnosti za poboljšanje kvaliteta nastave. To treba raditi putem svih raspoloživih medija, pomoću televizije interneta ili dnevne štampe. Paralelno sa ovim aktivnostima treba raditi na nabavci nove i bolje tehničke podrške u obrazovnim institucijama.

4. ZAKLJUČAK

Danas je upotreba PowerPoint prezentacija u nastavi postala nezamenljivi deo savremenog obrazovanja. PowerPoint prezentacija omogućava prijem informacija kroz različita čula, jer predstavlja spoj različitih vizuelnih i audio elemenata. Ona povećava motivaciju studenata i aktivira ih da aktivno učestvuju u nastavi kako bi što lakše savladali nastavno gradivo.

Nastava može da se izvodi na klasičan način pomoću krede i table, ali to ne dolikuje vremenu kada su studenti preplavljeni novinama u oblasti informatike. Studenti sa znatno većom pažnjom prate nastavu kada se koristi PowerPoint prezentacija, jer je ona po pravilu zanimljiva i interesantna.

Za primenu PowerPoint prezentacije u nastavi potreban je određeni nivo računarske pismenosti što zahteva od profesora stalno praćenje i učenje informatike. Da bi to što uspešnije realizovali, treba obezbediti razne seminare, kurseve, ali i što bolju i dostupniju informatičku literaturu. Danas se profesor pri pripremanju nastave ne može oslanjati samo na udžbenik kao glavni izvor informacija nego neprestano mora biti u toku sa trendovima u obrazovanju i primenjivati nove oblike nastave, koji će najbolje odgovarati njegovima studentima.

LITERATURA

- [1] Ackilan, F. (2011). *Why turkish pre-service teachers prefer to see PowerPoint presentations in their classes*, *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10(3), 340-347.
- [2] Brock, S. & Joglekar, Y. (2011). *Empowering PowerPoint: slides and teaching effectiveness*, *Interdisciplinary journal of information, knowledge and management*, vol. 6, 85-94.
- [3] Craig, R. & Amernic, J. (2006). *PowerPoint presentation technology and the dynamics of teaching*. *Innovative higher education*, vol. 31, pp. 47–160.
- [4] Gal, K. (2007). *Uproba PowerPoint prezentacija za postizanje bolje motivacije na satu engleskog jezika s učenicima 2. razreda gimnazije*. *Život i škola*, br. 17, str. 117-126.
- [5] Lai, Y. S., Tsai, H. H. & Yu, P.T. (2011). *Integrating annotations into a dual-slide PowerPoint presentation for classroom learning*. *Educational technology & society*, 14 (2), 43–57.
- [6] Lari, F. (2014). *The impact of using PowerPoint presentations on students' learning and motivation in secondary schools*. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, vol. 98, pp. 1672 – 1677.
- [7] Lindstromberg, S. (2004). *Language activities for teenagers*. Cambridge:Cambridge University Press.
- [8] Stevanović, M. (2003). *Modeli kreativne nastave*. Rijeka: Andromeda.
- [9] Topalović, A. (2014). *Primena PowerPoint programa u razrednoj nastavi matematike*. 5. konferencija sa međunarodnim učešćem Tehnika i informatika u obrazovanju, Fakultet tehničkih nauka, Čačak, str. 307-312.